

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Septem Illustrium Virorum Poemata

Amstelodami, 1672

Poemata Joannis Rotgeri Torckii, Praepositi Mindensis, & Canonici
Paderbornensis ac Monasteriensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11215

POEMATA
JOANNIS ROTGERI
TORCKII,
PRÆPOSITI MINDENSIS,
& Canonici Paderbornensis ac
Monasteriensis.

A D

FERDINANDUM FURSTENBERGIUM,

De secessu Tiburtino.

Juꝩunda quies! ð blanda papavera fomni,
Et pia Lethæis frons medicata vadis!
Callida nocturnas oculis properare tenebras,
Dum mediis cælo sol calet altus equis.

Vidimus hanc tacito tua spargere tempora fucco,
Et geminas unâ condere nocte faces.

Fusus eras, memini, vitreas Anienis ad undas,

Curva quibus gelidum vallis opacat iter.

Officiosa falix Phœbi summoberat ignes,

Pictaque nativum struxerat herba torum.

Densa soporifero nutabat silva susurro,

Miscebantque leves amnis & aura jocos.

Et volucrum liquido fuetarum fluminis alveo

Mille dabant varios guttura mille fonos.

Talis in Actæis juvenis Theseius umbris

Concidit, hirsutos sternere fessus apros.

Talis & avectum sopor est complexus Iūlum,

Didoni strueret cū Venus alma dolos;

Et benè cognatos simulante Cupidine vultus

Idalias premeret languidus ille rosas.

Ast ego nunc amnem, tua nunc vigil ora tuebar:

Nunc in Callimachi versibus omnis eram:

V 3

Nunc

Nunc mihi fingebam maturas solibus uvas
 Ad gelidos fontes prætereuntis aquæ,
 Purpureosque avido ducebam gutture succos.
 Sæpè mihi tales dent mea fata dies.
 Quærat avarus opes, petat ambitiosus honores:
 Sit procul à tanto nostra furore quies.
 Quid, miser, auriferi medio tibi proderit Hermi
 Gurgite Tantaleam semper hiare sitim?
 Quid Siculas valles, montique propinqua Vesevo
 Mille boum gemitu vertere rura iuvat;
 Horrea si crescens tibi rumpit & ilia mæssis,
 Teque simulque tuas arca flagellat opes?
 Aurea sollicito tibi spumant pocula Baccho,
 Et vigiles noctes lectus eburnus habet.
 Prisca quies tacitis nemorum se condidit umbris,
 Et colit angustos vita beata lares.
 His mea pauperies populo secreta latebris
 Regales animo divite vincet opes.
 Sed neque longævis nemoralis Aricia lucis,
 Nec liquido cepit me vetus Alba lacu.
 Inclyta Romulidum quondam Præneste voluptas
 Nunc fitit, & nudis horret ubique jugis.
 Explicat urbanos opulentia Tuscula luxus,
 Sed nimiâ adscitus displicet arte decor.
 Tiburis Herculei nobis juga candida rident:
 Stat mea iudicio, Flacce, Camæna tuo.
 Hic veniunt segetes, veniunt feliciter uvæ:
 Autumno hic gravidus divite gemmat ager.
 Hic non falsa suis oleagina silva colonis
 Palladios colles & juga summa tenet.
 Ipsa quoque asperitas, & rupibus insitus horror,
 Temperat ingenium deliciasque soli.

Quid

Quid loquar ut nitidas Anio pellucidus undas

Volvat, & electro purior arva riget?

Jamque vago cursu & lapidosâ exercitus irâ

Mollior Herculos lambere gestit agros.

Et veluti flabris crispatum lenibus æquor

Compositæ repens otia ludit aquæ,

Cùm subito lapsu barathrum ruit omnis in imum,

Condendum inferno jam Phlegethonte putes.

Rorantes canâ latrant aspergine cautes,

Et furit horribili spuma Aniena sono.

Mox vasto exesi forbetur montis hiatu,

Præcipitatque trucem per cava saxa fugam.

Trunca jacent ripis sæcli monumenta vetusti,

Et premit informes alta ruina domos.

Hæc Mæcenatem spirant, hæc rudera Flaccum,

Rudera Pieriis deveneranda sacris.

Hic illa imperio Romani par lyra mundi

Subdidit Italico carmina Graia jugo.

Hac obscura specu stimulante Sibylla calefcens

Numine fatidicum sæpè canebat epos.

Excitus hisce adytis venit in præcordia Vatum

Fervor, & acceptis ignibus ossa calent.

Parte aliâ vastæ semesa cadavera molis

Sparsa per Argeos conspiciuntur agros:

Quâ tua magnanimâ labor improbus arte coëgit,

Fucine, per dociles ire fluenta vias:

Aufus & obstantis perrumpere viscera montis,

Roma peregrinis ut frueretur aquis.

Hic utinam æstivos liceat mihi condere soles,

Vefanus Latios cùm leo torret agros!

Icarii que canis vapor atrox incubat Urbî,

Et ducunt mœstæ funera crebra viæ.

Hinc reducem , inverſo ſignis pluvialibus anno,
 Excipiat modico Roma beata lare :
 Et procul à ſtrepitu fumoque volubilis aula
 Claudantur tacito gaudia noſtra ſinu.
 Sic placidis annis , & amœno carperer ævo,
 Et fluerent niveâ ſtamina noſtra colo.
 Sed quid agis ? tibi vana miſer quid ſomnia fingis ?
 Quid rapido jactas irrita verba Noto ?
 Te ſua Hyperboreus revocat ſub plauſtra Bootes,
 Sæva Lycaonii te manet axis hiems.
 Sæpè dies ſolidos patriis pulſabere nimbis,
 Sæpè rigens glacie, vel nive canus eris.
 Cocta Ceres Tiburtino ſuccedet Iaccho,
 Spumosaque cadet face peremta ſitis.
 Parva queror : fugimus Phœbumque novemque Sorores,
 Et mea Pegæus deferet ora latex.
 Jam mihi Perrhebi nemora evaneſcere Pindi,
 Jam dubius condi nube videtur apex.
 Caſtaliis mihi triſte Vale jam redditur antris,
 Mœſtaque ſupremæ vocis imago redit.
 Nubiſeras gradiar ſine te, FERNANDE, per Alpes,
 Dimidiâque animæ parte carebo meæ.
 Quàque ſacras vidi quercus, montesque moveri,
 Me linquet Clariæ vox tua miſta lyræ.
 NATALISQUE tui cultiſſima Muſa Latinas
 Quàm procul heu noſtrâ tendet ab aure fides!
 Docta FAVORITI nobis muteſcet arundo,
 Tritaque bucolicis labra canora modis.
 Fata reluçantés rapiunt, ducuntque volentes :
 Non moror, auſteram ſpontè vorabo viam.
 Vos remanete, quibus pronâ fors annuit aure
 Molliter in gremio poſſe cubare ſuo.

Vivite felices, ævumque agitate serenum,
 Quæque vehit vestras, provehat aura rates.
 Divus ALEXANDER, Superùm justissima cura,
 Orbis amor, Romæ vita decusque suæ,
 Vincit ut eloquio, sic Nestora vincat & annis,
 Utque beat juvenes, vos beet ipse senes.
 Me mea fata trahant, casus retrahantque per omnes,
 Me ferus Arctoo demetat ense furor.
 Me petat ipsa suis glacialis rictibus Ursa:
 Lætus ALEXANDRO sospite cuncta feram.
 Cùmque severa meos evolverit Atropos annos,
 Lætus ALEXANDRO sceptrâ tenente cadam.
 Sospite ALEXANDRO mea molliter ossa cubabunt,
 Atque favilla levi nostra premetur humo.

IN FUNERE
 SIDRONII HOSSCHII
 E SOCIETATE JESU.

O Noctis æternæ atque Erebi pudor,
 Crimen Deorum, lurida carnifex
 Mundi ruentis, quam tot atro
 Sæcla juvat vacuare penso!
 Quæ sæva Erinny's, quodve odium vetus,
 Fame sive magnorum improba funerum
 Te concitavit in verendum
 SIDRONII caput immerentis?
 Fatum serenæ molliter aureum
 Nebant Sorores. Dum propior Deo
 Poëta nil mortale cantans
 Ternarias tremefecit umbras.

Arrexit aures Orcus, inertior
 Styx hæsit, ingens continuit canis
 Riçtus trifauces, & Megaræ
 Viperei siluere crines.
 Tu sola funestam rabiem intimis
 Coquens medullis, diceris inclytum
 Plutone deprecante stamen
 Sacrilegâ secuisse dextrâ.
 Scelus peractum est. Magni Elegi tacent,
 Nec par Tibullo gratia, ceu prius,
 Cantando jam Scaldim moratur
 Præcipitem, lacrimisque Mosam
 Latè tumentem. Quin sacra lugubri
 Clamore Parnassi antra remugiant,
 Præcordiisque excussa mœstis
 Per virides gemit aura lucos.
 At victor orbis fidereos premit,
 Aurâque Divûm vescitur H O S S C H I U S,
 Et jura Minois severa
 Despicit, invidiamque Parçæ.
 Quid victa frendes? rumpere lividæ
 Mortis satelles, rode manus reas,
 Caputque nequicquam scelestum
 Tartareo Phlegethonte cela.
 Præcisa Vatum vita repullulat
 Ringente Averno. Non timet Atropon
 Mens plena Phœbi, sed superbo
 Fata sinistra domat triumpho.

FABII CARDINALIS CHISII.

PAnde natales Heliconis umbras
Dulcis Euterpe, fidibusque mistâ
Voce Pimplæo madidum lepore,
Dic, age, carmen.

Bina Parnassi juga gratulante
Annuant lauro, genitrixque docti
Fontis extundat cava largiores
Ungula succos.

Ultimas brumæ fugientis IDUS
Phœbus æternis revehet quadrigis,
Prima nascentis quibus ora CHISI
Vidit, & arsit.

Mox nitens frontis jubar, & coruscus
Regii currus geminavit ignes:
Fluxit inversâ Ganymedis urnâ
Nectar & aurum.

Mater Heroum genitrixque Divûm
Ritè sollemnem venerare lucem,
Sena, quæ magni tibi prima risit
Conscia partûs.

Adstrepit lætis vagus Umbro lymphis:
Certet Umbroni Padus, & loquacis
Incolæ stagni geniale cantent,
Carmen olores.

Mar-

Martæ pubis Melite palæstra,
 Cladis extremæ mora, quam ruentis
 Rebus Europæ propè plena Thracum
 Luna minatur;

Hic dies semper tibi festus ære
 Bellico flammæ vomat innocentes,
 Classis invictæ fremat omne ludis
 Litus & æquor.

Canus Alpinâ nive Rhenus udos
 Palladis ramo cohibens capillos
 Justa suadentem memoret sequestrum
 Otia pacis.

CHISIO puris Amafis fluentis,
 CHISIO fegni putris Alpha stagno
 Plaudat, & sperni Mimigarda gaudens
 Carmine Vatis.

Roma terrarum caput, una magnis
 Tu pares reddis Fabiis honores.
 Fallor? an crescens latet in virenti
 Maximus herbâ?

At Sibyllinos aperire libros
 Mitto: secreto properet meatu
 Ordo fatorum, tacitâ futurum
 Nocte prematur.

A D

PHILOMATHEN,

*Germanos Nobiles suo exemplo ad politio-
rem literaturam ab asperioribus studiis revocantem.*

DUdum madenti sanguine Teutonum
Devota Marti sprevit Apollinem,
Araque Bellonæ cruentas
Posthabitis coluit Camœnis,
Abrepta sævo pectoris impetu,
Germana pubes. Per fera prælia,
Per arma, per cædes ruebat,
Præcipiti velut Ister undâ,
Mactanda vanæ victima gloriæ.
Sic gentis ortum, sic genus inclytum
Probare, sic pulcrâ decebat
Morte suas animare ceras.
Altùm filebant Aoniæ fides,
Dum delicatum tendere barbiton
Devitat, imbellique plectro
Mollia sollicitare fila,
Assueta ferro dextera nobilis:
Dum militari tempora laureâ
Virent, triumphalesque suadet
Othryadis truculenta Sparte
Semper legendas discere literas.
Phœbi patebat Pierium nemus,
Et sacra tractabat verenda
Vulgus iners, animæque viles,

Cùm

Cùm stirpis altæ dives honoribus,
 Phœbi benigno non sine numine,
     Profectus extremis ab oris
         Italix peregrinus Heros
 Ad vasta Rheni flumina, non suis
 Rubentis undis, virgineam chelyn
     Pulsare, percussisque nervis
         Castalios sociare versus,
 Et ære triplo corda rigentia
 Mollire cœpit non minor Orpheo,
     Phœbumque Germanis serenum
         Restituit, juvenesque Musas.
 Non indecorum est hoc duce & auspice
 Adire montis Gorgonei juga,
     Specusque doctas, & virentem
         Fatidicis Heliconæ lauris.
 Ad magna nati discite Nobiles
 Æternitati scribere: discite
     Aptare carmen, quod futuro
         Posteritas legat omni ævo.
 Plenum recepto pectus Apolline
 Numquam obruendis nobilitat suam
     Stirpem trophæis. Mors & ætas
         Cuncta rapit: manet una virtus.
 Videtis alto sidera vertice
 Ferire docti carminis alitem:
     Videtis in quantâ triumphat
         Philomathes celebratus aulâ.
 Junguntur uno pectore Principis
 Et Vatis artes: unica mens Jovem
     Musasque miscet, & capaci
         Cuncta sinu generosa claudit.

JOANNIS ROTGERI TORCKII. 319

Rumpatur ater livor, & invidos
Corrodat unguis, dum pariter Tibi,
Vir magne, plaudit Urbs & Orbis,
Cujus onus geris alter Atlas.

Ad duos Sacri Romani Imperii Principes,

CHRISTOPHORUM BERNARDUM,

*Episcopum Monasteriensem, Administrato-
rem Corbeiensem;*

E T

F E R D I N A N D U M

Episcopum Padibornens. Comitem Pyrmontanum.

In Visurgi flumine inter Corbeiam & Beverungam ratibus
obviis convenientes, & navale convivium
celebrantes, Anno M. DC. LXIII.

E L E G I A.

Visurgis loquitur.

VEnit pulchra dies & prisco concolor auro,
Venit, & in nostris lux nova fulget aquis.
Lux mihi fatidicis promissa è quercubus olim,
Sevit in Aufoniis quas D E U S ipse jugis;
Impia cùm patrias rediit Dodona sub umbras,
Oraque Chaonii conticuère Jovis:
Aureus hinc illis color & cælestis origo,
Et caput ad superas exeruère faces;

Nunc

Nunc & adoranti fundunt oracula mundo,
 Quæ solum & unda tremunt, Styx pavet, astra probant.
 Fausta dies, quæ post ferri tot sæcla, tot æris,
 Solibus antiquis æmula furgis, ave!
 Aoniæ resonate fides, resonate Camœnæ,
 Clangite nunc hilares per vada nostra tubæ.
 Edite tympana rauca ferox & amabile murmur,
 Tympana belligeros sueta ciere viros:
 Ast ubi pax rediit pueriles docta lacertos,
 Tortaque Pygmæâ verbera ferre manu.
 Maeste puer torvo ore, supercilioque virili,
 Martia cum rigidis pellibus æra quate.
 Ut crepitant armatæ hyemes, nimbique sonori,
 Grandine sublimes percutiente domos;
 Brachia sic agili Corybantibus æmula pulsu,
 In numerum ærifoni tundite terga bovis.
 Pax docet innocuos belli simulacra pueros,
 Martis opus teneras pax docet alma manus.
 Innocuis canat illa tubis, innoxia mittat
 Fulmina, dum Bromii dulcia bella calent.
 Christiadum generosa phalanx Germanica pubes,
 Obvia barbaricis ensibus atque rogis;
 Impia tu nostris Turcarum examina Nymphis,
 Tu prohibe Scythicas tempus in omne faces.
 Sanguine Threïcium mare decolor augeat Ister,
 Barbaraque ultrici corpora vectet aquâ:
 Me iuvat in nitidis liquor hic argenteus undis,
 Et speculum ripæ lympha beata suæ.
 Dicite io Pæan! nemorosi applaudite montes,
 Plaude repercussis Nympha jocosa fonis.
 Flumina quot pisces, quot habent mea litora frondes,
 Gaudia ridenti jam tot in amne natant,

Ecce

Ecce triumphalem emittit Corbeia Phaselum,
 Inque sinu nostro dulce reclinat onus.
 Sistite nunc rapidi cursus, adverfaque tantæ
 Unda rati, placidum stans imitare lacum.
 Ludite cornigeri per amœna cacumina cervi,
 Ludite securæ per mea lustra feræ.
 Provehitur pulchrâ juvenum comitante catervâ,
 Invicto fulgens ense, pedoque Pater:
 Qui rabidas Erebi furias, nigrosque tumultus,
 Tisiphonesque comam, Cerbereasque jubas;
 Exilium sacris patriisque minantia Divis,
 Noctis in æternæ compulit ire chaos:
 Cùm rueret cæco præceps Mimigroda tumultu,
 In Phlegethonteos interitura rogos.
 Cingat honoratos victrici fronde capillos
 Nympha, cui dulces laurus opacat aquas;
 Nos Tua civili redimimus tempora quercu,
 Servatis decet hæc civibus umbra caput.
 Sed propiore Deo præcordia nostra calescunt:
 Vah! mihi fatorum nunc adyta alta patent.
 Majus opus, Vir magne, moves, majoribus ausis
 Laudis inaccessible culmen adire paras.
 Danubius sua vincla quatit, tuaque invocat arma,
 Liber ut Euxinis immoriatur aquis.
 Christiadam Thracumque acies, infernus & æther
 Concurrunt, pugnas orbis uterque ciet.
 Cerno cruentatos immenso sanguine campos,
 Magnaque demersos flumina sistere equos;
 Cerno truci rabidos letho immugire tyrannos,
 Dum subit admorsam spiritus ater humum.
 Quis tibi tunc animus, quod magni pectoris œstrum,
 Qualis erit sacro mentis ab igne calor?

Odryfiam cupies Aquilæ submittere Lunam,
 Et fera Cæfareo subdere colla jugo;
 Romanisque Afiam Europæ committere facris,
 Et rapta æterno reddere templa Deo.
 Ast aliter vifum Superis: pax mira coibit,
 Solvet & incuffo barbarâ regna metu.
 Crescit in oppofito laurus Tibi cardine mundi,
 Perpetuæque viret laudis amœna feges.
 Magnus in Arctoi ftabulatur litore Ponti,
 Quem timet omne folum, quem tremit unda, Leo;
 Quem neque finitimæ valuerunt perdere gentes,
 Nec tot ab Hefperiis arma virique plagis;
 Incubat immenfo nunquam faturabilis auro,
 Et vigil avectas undique fervat opes.
 Ibis in exertos pugil imperterritus unguis,
 Ibis in arrectas Marte ftupente jubas;
 Oraque, terribili feſe pandentia rictu,
 Tot bellatorum cæde cruenta virum.
 Plura tenebroſâ caligine fata recondunt,
 Et jubet ad molles Muſa redire modos.
 Obvius Heroi fluit Heros amne ſecundo,
 Noſter amor, Paderæ gloria, & Amifii:
 Quem præceps Anio, quem Liris, & Arnus, & Umbro,
 Et Tiberis Nymphis invidet ipſe meis.
 Jamque Duces medio coëunt in flumine, facras
 Fidus amor dextrâs jungit, & unda rates.
 Fraterno geminæ coaleſcunt ſœdere mentes,
 Hic mihi jam Pollux, hic mihi Caſtor erit.
 Æmula ſi patriæ dant illi tempora plumæ,
 Nāvibus hi noſtris candidiora dabunt.
 Ergo coronati convivia ferte phæſeli,
 Ferte tubas, lituos, tympana, vina, dapes.

Robur amicitiae veteranus firmet Iacchus,
 Qui pleno in mediis ore bibatur aquis.
 Teutonicos aliter vetat usus condere soles,
 Cum feriunt magni foedera sancta Duces.
 Cantatum satis est. Citharæ succedite nostræ
 Ærisonæ pelles, clarisonæque tubæ:
 Alternis certate choris, movet arma Lyæus,
 Prælia dum fervent, classica læta sonent.
 Ad numeros cyathi moveantur, & ora frequentent,
 Et natet in cyathis vita salusque Ducum,
 Utraque festivis resonet clamoribus alnus,
 Et referat madidas garrula ripa preces:
 Vivat ALEXANDER, vivat LEOPOLDUS, & omnes
 Qui tantos Reges Pontificesque creant.
 Vocibus his colles & saxa canora resultent,
 Sic hilarem ducant orgia fausta diem;
 Donec inexhausto Phœbum subducat Iaccho,
 Frangat & everfos Luna maligna scyphos:
 Interea mihi fatidico quod pectore prurit,
 Intempestivo num licet ore loqui?
 Attamen hæc tacito bibet auris pauca susurro
 Principis invicti, quem Mimigroda colit;
 Hic Salomon Tibi, Magne David, cum fata vocabunt,
 Hic tibi Pompilius Romule mitis erit.

A D

F E R D I N A N D U M

Episcopum & Principem Padibornensem, Comitem Pymontanum.

D E

A C I D U L A P Y R M O N T A N A .

Colle sub umbroso patulis quæ profilit arvis
 Pymontana tui me tenet unda soli,
 Unda salutiferis irrorans haustibus artus,
 Et jecoris rabidam nata levare fitim,
 Fæcibus & lentis tumidum expurgare lienem,
 Esuriemque pigro reddere ventriculo,
 Corporibus morbos, animis depellere curas,
 Parcarumque breves sistere docta colos.
 Miramur rapidum generosi fluminis cæstrum,
 Et murmur resonans, vimque furentis aquæ;
 Cui ferrugineus vapor incubat, ac velut æstu
 Ignis inardescens frigida lympha micat.
 Crederet Ætnæos tibi Nympha subesse caminos,
 Ignotum carpens forte viator iter.
 At mihi dulce gelu per viscera perque medullas
 Serpit, & incluso liberat igne jecur.
 Talis erat prisco sæclis fulgentibus auro
 Captata innocuâ lympha beata manu,
 Cum lucri furor, ac dominandi sæva libido
 E Stygiis nondum profiliisset aquis;
 Nativas cum sylva dapes, humus herbida somnos
 Præbuit, & faciles antra dedere lares.

Hic

Hic quoque nonnulla est avi melioris imago,
Cultus & antiquis mos revirescit avis.
Est procul hinc luxus, fatuæque superbia vitæ,
Oblita est blandos aulica Suada dolos.
Obsidet hic nullus Magnatum limina fastus,
Sustinet exiguâ Dux habitare casâ.
Aurea libertas pictis spatatur in arvis,
Et caput attollit semisepulta Fides;
Rident prata, nemusque, serenus ridet & æther,
Candidus & læto ridet in ore jocus.
Dulcis, ave, FERNANDE, tuis à fontibus: hic Te
Promptior irriguo gutture Musa canet.
Hic Aganippæos videor mihi ducere succos,
Hunc tetigit campum Bellerophontis equus.
Fontibus Aönides gaudent Vatesque canori,
Musa quoque in fontes ingeniosa tua est.
Quis caput Amisii, Paduli quis nosceret undas,
Si tua pro Nymphis muta Camœna foret?
Marmora docta tibi nascentia flumina debent,
Flumina carminibus nobilitata tuis.
Attamen imber edax abolebit, & atra vetustas
Marmora: posse mori carmen & unda negant.
Sit tibi carminibus, sit par tibi fontibus ætas,
Ut tibi vena fluit, sic tua vita fluat.
Vena fluit placido dulcique simillima rivo,
Currat inoffenso vita beata pede.
Vena potest vivo minùs exarescere fonte,
O utinam vitæ lex foret illa tuæ!
Sed quia lethiferi stant jura adamantina fati,
Aurea Te serus vesper in astra vehat.

A D

Serenissimum Ducem Brunsvicensem ac Luneburgensem

JOANNEM FEDERICUM,
P A R A P H R A S I S
P S A L M I C X X V I I .

*Quam optimus Princeps secretiori scrinio dignatus
est, neque multò post Vatem exoptatarum
nuptiarum nuntio beavit.*

SÆpe fallacis vaga faustitatis
Vota deludit jocularis umbra,
Par levi vento, volucrique confi-
millima fomno.

Beati omnes qui ti-
ment Dominum: qui
ambulant in viis e-
jus.

Musa tu veram mihi dic beatæ
Semitam vitæ: quater ille felix
Quem DEI ducit timor æviternas
Callis ad arces.

Labores manuum
tuarum quia man-
ducabis: beatus es, &
bene tibi erit.

Magne dux acres tua per labores
Sceptra, quæ vibras, bene consecute
Herculis ritu, cluis invidendâ
Sorte beatus.

Uxor tua sicut vi-
tis abundans: in late-
ribus domus tuæ.

Si tui consors generosa regni
Uxor accedat, (nimis heu moraris!)
Prole formosâ veluti racemis
Vitis abundans:

Si

Si Tibi lætam soboles beata
Ambiat mensam, veluti novellæ
Æmulum pingui decorant Venafro
Tybur olivæ.

Fili tui sicut novellæ Olivaram: in circuitu mensæ tuæ.

Ista fors justum manet ac tenacem
Principem veræ fidei, timentem
Regis æterni dominantiumque
Principis iras.

Ecce sic benedicitur homo: qui timet Dominum.

Ille felices tibi præstet annos,
Ille te pulchrâ faciat parentem
Prole, venturos tibi donec ante
Fata nepotes.

Benedicat tibi Dominus ex Sion: & videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum: pacem super Israël.

AD FONTEM MELLITUM
ACIDULÆ SMECHTANÆ,

in Diœcesi Paderbornensi.

Fons in umbroso venerande luco,
Jam diu Phœbo facer, ac Saluti,
Qui levas fessum jecur, & palato
Mella propinas
Atticis longè potiora succis,
Quos per Hyblæos studiosa colles
Turba formosi populata florem
Condidit anni.
Montis intonsi decus & voluptas,
Cujus extremo pede, bullienti
Profilis æstu, gravis è metalli
Divite venâ;

X 4

Prin.

Principem serva mihi FERDINANDUM,
 PATRIÆ PATREM, tua concinentem
 Nobili plectro, tua mella pleno
 Ore bibentem.

H Y M N U S
 DE SANCTO JOSEPHO.

Virginis purâ nive purioris
 Nate mirando generate partu,
 Virginis Sponsum canimus beatæ,
 Accipe carmen.

Hic enim custos nivei pudoris,
 Virginem servans thalamum, tuæque
 Matris intactum sine labe florem
 Virgo Maritus.

Te caro factum sine patre VERBUM
 Vidit in cunis, tenerumque dolci
 Strinxit amplexu, roseisque fixit
 Oscula labris.

Mox per horrendos furialis enses
 Regis, infantum tepidos cruore
 Te neci diræ fugiens ademit
 Nocte filenti.

Indè per duros aluit labores
 Te velut fabrum faber, atque vasti
 Fabricatorem sua vidit orbis
 Ligna dolantem.

Latus exacto moriturus ævo,
 Te tenens dextrâ, Dominamque lavâ,
 Oribus sacris animam legentes
 Fata peregit.

Hujus exaudi prece nos, tuique
Scribe mi JESU gregis, & frequenti
Labe pollutam meliore vitam

Morte corona.

Vivat æternùm Triados beatæ
Laus, honor, virtus, decor, & potestas;
Cælitum plaudat chorus, ac triumphet
Omne per ævum.

A D

AUGUSTINUM FAVORITUM,

De diversoriis Herivordia civitatis Westphaliæ.

Q Uas mea delicias, quæ diversoria quæris
Westphala terra ferat? Rem paucis accipe. Nuper
Me Mindâ egressum vetus urbs Herivordia primis
Excepit tenebris post lubrica multa viarum.
Nox & hyems, lassique artus & venter inanis,
Proxima cauponis me tecta subire jubebant,
Haud inhonorato fungentis munere; namque
Caupona hîc Patrum est, non vilis cura popelli.
Officiosus adest, meque introducit in ædes,
Mox hypocaustum aperit: Nioben habitare putares,
Cella tot hæc pueris, tot erat diffusa puellis.
Hæcululat, rident aliæ, crepat hic nate fîsâ,
Cogitur hic somnos agitatâ ducere cunis,
Mille alii crepitus, clamores mille ciebant.
Aufugio stomachans, & sola cubicula posco.
Ut libet, hospes ait: vastam me ducit in aulam,
Squalidam & informem, nec egentem pulveris atrî.

X 5

Pen-

Pendula de muris aulæ pararat Arachne.
 Frigore torquebar; longo tandem excita flatu
 Emicat, atque atrum fuligine flamma caminum
 Corripit. accurrunt: ingens imponitur igni
 Cacabus, ut mihi Vulcantum simul atque camino
 Defendat; vix jam stomachum vocesque tenebam.
 Interea veluti sponsum opperiente culinâ
 Fervet opus, multum strepitus, rerum nihil. urget
 Me rabiosa fames: plures latraverat horas
 Ventriculus, cum mensa tripes parva atque rotunda
 Ponitur ante focum, modicis illata patellis
 Fercula procedunt, pultes, fumosaque perna,
 Nigrum fertur olus nigro farcimine cinctum,
 Accedit gallina recens jugulata, nec illam
 Hospes erat doctus vivam mersare Falerno,
 Dura fatigabat dentes miserumque palatum.
 Nescio quid cœnam claudebat quisquiliarum.
 At miseram Sabaia sitim cruciabat, & acris
 Vappa instar veteris frontem caperabat aceti.
 Ipsa mihi jam fessa malis patientia somnum
 Corporis atque animi suadebat mite levamen.
 Hospita tum lento, ceu Junonis sacra ferret,
 Ingreditur, suspecta gerens mihi lintea, passu.
 Ah! inquam, propera mihi lecti sternia mæta
 Aurea; respondens multis ambagibus illa
 Præfatur, veluti pro Rostris, se & sua laudans.
 Inde pari incessu, qualis cum corpore tectum
 Molitur testudo suum, procedit, opusque
 Aggreditur, multa ancillæ præcepta ferebat:
 Quæ dum fortè moras plus justo sedula rumpit,
 O stolidum caput! aiebat: nonne hoc tibi centura
 Edixi vicibus? properas nimis, omnia turbas.

At

At mihi prorumpens turbabat viscera bilis.
 Tandem compositis magno molimine stratis
 Expediunt scopas: mediis quid noctibus ædes
 Verritis? exclamo; sic fas est, hospita lentâ
 Voce refert, mundis laribus proceres decet uti.
 Densa pavimento nubes it in aëra tetri
 Pulveris, hæc nares atque ora oculosque manebat
 Mundities tortura meos. O denique dulcis
 Post mala tantâ quies! O blanda insomnia Tybur,
 Et juga Telegoni, & Triviæ nemus, Itala Tempe,
 Albanosque lacus, & dulcem ante omnia Romam!
 Mox & ALEXANDRUM referentia, qualis in alto
 Conspicuus folio pedibus devota ferentes
 Oscula, & imperium majestatemque trementes
 Christicolas blando alloquio vultuque sereno
 Excipit, & voces facili bibit aure precantùm.
 Ludite tam dulci me semper imagine noctes,
 Dum procul Italiâ, procul Urbe Urbisque Parente,
 Westphalicæ sedes me cauponæque tenebunt.

P L A N C T U S

I N F U N E R E

A L E X A N D R I V I I .
P O N T . O P T . M A X .

Q Ualis in molli periturus herba,
 Fata cùm claudent oculos, iterque
 Vocis, extremas olor ad querelas
 Ora resolvit,

Qua-

Qualis & fluxos recinens amores
 Ipsa flevisti miserante Lesbo,
 Ultimum posthac tacitura Sappho
 Incipe carmen.

Occidit, (crebri perimunt in ore
 Verba singultus, geminoque falsæ
 Fonte labentes, nivis instar, undæ,
 Vere solutæ:)

Occidit Mundi Pater Imperique
 Maximi custos, decus omne blandis
 Lesbidum chordis, cytharæ voluptas
 Unica nostræ.

Impares Musæ, (nisi docta vobis
 Additur Sappho) lyricique Vates
 Quotquot atratum canitis per orbem
 Jungite questus.

Ah! ALEXANDER, tua quò recessit
 Candidi vultus nitido decori
 Mixta majestas, oculisque vibrans
 Fulgor acutis?

Læta quò frontis species amaris
 Imperi nunquam violata curis,
 Par & Orphæis fidibus beatæ
 Gratia linguæ?

Quò pium, constans, placidumque pectus
 Pluribus dignum dare jura Mundis,
 Et simul Musis & Apollini gra-
 tissima sedes?

Ultimæ lugent tua fata gentes,
 Frigida longè positæ sub Arcto,
 Quæque flammantis propiore solis
 Axe calescunt.

Flens

JOANNIS ROTGERI TORCKII. 333

Flens & æternæ monumenta famæ,
Urbis Augustæ decora alta, priscas
Cæsarum moles imitata divûm

Sacra tropæa.

Ipsa te pestis procul effugata,
Et fames, & Mars, & amicus auri
Ambitus Ditis reverentur imi è

Sede profunda.

Ah ALEXANDER mea lux! quid ultra
Nostra testudo sua fila tendet?

Auribus blandi quibus obloquentur
Carmina nervi?

Viximus dulces cytharæ, supremus
Barbiton rumpat dolor, ut vorantes
Pallidos artus & inane corpus

Augeat ignes.

A D

F E R D I N A N D U M

*Episcopum & Principem Paderbornensem,
Coadjutorem Monasteriensem, &c.*

O D E

De Driburgi deliciis & sua Celsitudinis laudibus.

TEutonum saltus, acidasque nostræ
Fontium venas repetunt Camœnæ,
Et per umbrosos nemorum recessus
Frigora captant,

Tin-

Tinnulis blandè fidibus canentes
Inter argutas volucrum querelas,
Calle saxoso fugientis inter
Murmura rivi.

Adstrepunt lenes Zephyri susurri,
Fluctuans densis seges alta spicis
Annuit, picto variata rident
Gramina flore.

Mille dum laudes Tibi FERDINANDE,
Lesbiæ concors modulis Puellæ
Grata testudo canit ic̄ta nostræ
Pollice Musæ.

Ut Driburgensi decori est popello
Pinguibus nascens faba multa campis,
Et sacri fontis liquor, & vetusti
Rudus Iburgi.

T E Tuis summum decus esse terris,
Omnis hic cantat chorus, omnis ætas,
Et cavæ rupes, & amicta flavis
Messibus arva.

Nempe T E crebras vigilante noctes,
Et Tuis pacem redimente curis,
Tutus & pagos sopor & quietas
Occupat urbes.

Otium gaudens agitat juvenus,
Otio felix fruitur senectus,
Carpit immunes pecus otiosum
Suaviter herbas :

Quæque fallaces alibi per artes
Sanguinem plebi Patribusque passim
Ebibunt, vafra bene T E secantur
Judice lites.

Quæque vefanis animos potentum
Semper irritat ftimulis voluptas,
Omnibus ventri placitura quærens

Pabula terris:

Nec peregrino fatiata Bacchò,
Nec mari vasto, aut ftabulis ferarum,
Blanda TE peftis fugitat, Tuâque
Exulat aulâ.

TE juvant cantus, citharæque Phœbi,
Et fufurrantes Heliconis umbræ,
Et coronatæ TIBI fefta præbent
Gaudia Mufæ.

O Sacrum Regni decus! O Deorum
Vita! quæ sævis potior triumphis,
Orbe terrarum feret ac Olympo
Judice palmam.

A D

F E R D I N A N D U M

Epifcopum & Principem Paderbornenfem,
Anno M. DC. LXI.

*Ne artem Poëticam fortuna ac dignitati fua
indecoram existimet.*

Qualis in fulvo peregrinus auro
Splendor Eöi lapidis corufcat,
Et repercuffum tremulo laceffit
Lumine Phœbum;

T2.

Talis augusto in folio renidet
 Fœdere insigni sociatus altis
 Barbitos sceptris, & Apollinari
 Infula lauro.

Gaudet argatæ fidibus Camcænæ
 Læta Majestas, gravidamque curis
 Explicat frontem, populosque blando
 Temperat ore.

Largus ingentes animare grandi
 Spiritu Heroas, Deus ipse Regum
 Corda facundos agitante Vates
 Concitat æstu.

Testis infani domitrix profundi
 Principis magni lyra, fabulosi
 Thracis irridens remorata pronos
 Carmina rivos,

Quæ per undosum sine fraude Pontum,
 Calle siccato, solidos utrimque
 Vitreâ muros imitante lymphâ
 Mille phalanges

Duxit, & rursum coëunte fluctu,
 Nereum sacrâ feriente virgâ,
 Obviis hostes temerè infecutos
 Obruit undis.

Sensit horrendo furiatus cœstro
 Fila Jessææ cytharæ Tyrannus
 Sæpe pacato pepulisse sævum
 Pectore Ditem,

Fila regali modulata dextræ,
 Quâ Gigantææ data plaga fronti,
 Quâ Philistæo cecidere fusæ
 Pulvere turmæ.

Gentis ô nostræ Pater atque Princeps,
 Sanguis Heroum, geniale summo
 Perge ALEXANDRO, senibusque sæclis
 Pangere carmen.

Invidi dentes canis, irritosque
 Sperne latratus, velut obstrepentes
 Attidum nidis resonans canoris
 Sylva paludes.

Dum Quirinales tibi, Tusculæque
 Annuant lauri, Paderæque flavus
 Tybris, & præceps Anio, Thetisque
 Omnibus undis

Plaudat, & Phœbus *juvenesque Musa*,
 Horridum bellis, & adhuc calentem
 Sanguine Arctoo, atque iterum ruentem in
 Prælia Martem

Dulcibus captum modulis amcenâ
 Valle reclinent, ubi sæva blandus
 Tela furetur sopor, ac inermes
 Vinciat artus.

Sic Tibi puri sine nube soles,
 Sic ALEXANDRO nova sæcla prisco
 Rideant vultu, domitusque Romam
 Mundus adoret.

Y

A D

A D

Illustrissimum ac Reverendissimum Præsulem

VALERIUM MACCIONIUM,

Episcopum Marrochinum.

O D E.

Nulla te mentis rabies avaræ
 Exigit, fulvum sapienter aurum
 Spernis & gemmas, date Præsul atris
 Candide Mauris.

Altior sacrum tibi cura pectus
 Igne cælesti coquit, ut perustus
 Ire Gætulos cupias, & Afras
 Visere Syrtes.

Impio fretas Mahomete gentes,
 Grande Divini pretium cruoris,
 Victimas diri miseraris Orci
 Ire sub umbras.

Tanta te strages populi ruentis
 In tenebrosos Phlegethontis ignes
 Urit, & sanctum tibi cor acerbo
 Vulnere findit.

Parvulæ talis jecur & Teresa
 Flamma succendit, properantis almâ
 Morte venalem Libycis in oris
 Quærere laurum.

Vidit

JOANNIS ROTGERI TORCKII. 339

Vidit invicto generosorem
Regulo, & Paulis, animæ tenellæ
Prodigam infantem DEUS, & sereno
Ore renidens,
Siste ferventes, animosa virgo,
Impetus, dixit: mea te pharetra
Dulcibus telis gravis, incruento
Fine beabit.

A D

HORTENSIUM MAURUM,

SERENISSIMI PRINCIPIS

GEORGII WILHELMI,

*Ducis Brunsvicensis ac Lunæburgensis,
Familiarem.*

O D E.

NE salebrosos tibi sit labori
Maure venando peragrarè saltus,
Et per abstrusos nemorum recessus,
Præpete cursu
Consequi cervos, pavidasque damas,
Et sues ore ignivomo timendos;
Gestit hibernos ita noster Heros
Condere soles,
Imbrium, & canæ patiens pruinae,
Et vagos Cauri glaciantis amnes,
Dum laborantes nivium pererrat
Pondere silvas.

Y 2

Dul-

Dulcis excelso est animo canum vis,
Dulce latratu resonare montes,
Dulce fetosum furialis apri
Figere pectus.

Sanguinis clari generosus ardor
Æstuat venis, & amat periculum:
Inclyta aprugno cecidere dente
Fulmina belli.

Testis est Thracum domitor Serinus
Tot cruentatus rapidis Scytharum
Cædibus, diro à sue qui peremptus
Occubat umbris.

Maximum nobis foror alma Phœbi
Principem ferva, tege tu ruentis
In feras carum latus, impetusque
Siste feroces

Mentis augustæ; Pylis ut annos
Patriæ vivat Pater, ac triumphet,
Vive tu nostræ memor & Camœnæ
Maure, valeque.

A D

F E R D I N A N D U M

*Episcopum & Principem Padibornensem, Coadju-
torem Monasteriensem, Comitem
Pyrmontanum, &c.*

O D E.

L Ufimus vestros latices, & umbras
Tusculi quondam, mea vita, colles,
Teque clamoris Anio ruentem
Lufimus undis.

Musa nunc cellæ mea servit arci,
Quam Padus circumfluit, ac Aliso
Blandiens hortis, & utrâque crescens
Luppia Nymphâ.

Qualis Alcmenâ fatus expetitos
Profilit cunis puer ad labores,
Et Gigantæos animosus infans
Exerit artus;

Luppiaæ tales Paderæque fontes
Editi magnæ gremio Parentis
Mox rotas versant, Cereremque conte-
rentia saxa.

Altius ducens genus è nivosis
Montibus, multas Tibi, FERDINANDE, ad-
murmurat grates, tua quem Camœna
Dixit, Aliso.

Hi pererrantes tua rura lætas
Educant herbas onerantque mensas

Y 3

Ter-

Terga stellatis maculosa trutis

Dapfilis hami

Fraude deceptis; scatet his per omnes

Lympha convalles, Tua quà refulget

Jura subiectis veneranda reddens

Infula terris.

AmisI fontes Tibi, Dimolæque

Tractus, & centum famulantur amnes,

Ipfus undarum Tibi fervit omni

Mole Vifurgis.

Hic ubi lætos Beverunga montes

Vestit, & silvis tegit aut aristis,

Qui Tuas inter mihi dulcè ridet

Angulus oras.

Hic decet nigras sepelire curas,

Hic juvat fractas reparare vires,

Hic placet vernos mihi Te canendo

Condere soles.

Sapphicos Phœbo Polyhymniâque

Luctor invitâ properare versus,

Parce defessam lyra stulta risu

Rumpere Lesbon,

